

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand“ camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după amiază

Note zilnice

Având prostul, urâtul obicei să divulgăm toate firmele deochiate, ale căror titulari, — indiferent care-i taraba, — schimonosesc sau ignorează sărmana limbă oficială a statului, venim astăzi cu alt exemplu, luat tot din Arad.

În piața Catedralei, la No. 5, funcționează agentura, depozit de automobile și garajul d-lui Kalmann.

Cu ce l-o fi indignat reazezarea românească și de drept și de fapt pe-aceste pământuri tot românești din străbuni și răstrăbuni, pe domnul Kalmann, de nu vrea să recunoască în ce țară trăiește, astăzi, nu știm. Ceeace știm însă, pentru că o vedem în fiecare zi, ne izbir la tot pasul de dansa, este, hai să nu-i mai zicem obrăznicia și botezați-o dvs. cum credeți că merită... aștudină vrășmașă a numitului comerciant, — concretizată prin felul cum își scrie firma:

„Kálmán A. kereskedelmi és ipar R. T.“ și în nemțește: „Handelsindustrien A. G.“, fără să se gă dească să scrie nici o vorbă în limba statului, — a valabililor prea îngăduitori, până la prostie.

Cu cine o mai fi și așa neam, sau al cărui domn „doctor“ de la primărie o fi client?...

Treaba lui și a protectorilor, — dar să și schimbe firma până-i bine că nu i rău...

Indiferent de cum îi merge astăzi mahărului Trichter, la „caniotă“, sau: „pincă“, cum îi mai zice în provincialismul nostru, (întrucât se spune că 'n ultimele zile și mai cu seamă în cele din urmă 48 de ore, a avut venituri fabuloase, fiindcă a ținut jocul fără 'nterupere 36 de ore), îi anticipăm un foarte grabnic sfârșit speluncii dumnealui.

Luându-l de scurt organele fiscale, cum am scris Vineri, i s'au dresat actele convenite. E foarte adevărat, pentru un venit profesional cam mic... numai 500.000 lei anual. Spunem acestea, pornind cu calculul dela „realizările“ desființatului tripou, tot al Hrăpăreței Sale și care a funcționat tot la Arad, în etajul hotelului „Dacia“. Într'o lună și jumătate a „incasat“ nici mai mult nici mai puțin decât 480.000 lei.

Desigur, că, nici prin gând nu ne trece s'acuzăm organele fiscale, că nu-și-ar fi făcut datoria. Îi cunoaștem perfect pe cei cari i-au încheiat actele. Nici pic deasemănare cu tâlharul de ajutor controlor Sêram János, zis Simu, dela Timișoara. N'au avut posibilitatea temeinică să-i stabilească mai mult.

În schimb, jupân Trichter mai trebuie să plătească, afară de cei circa 70.000 lei pentru prima categorie de impozit, — de când s'a exchivat și până'n prezent, — plus 20% din incasările brute. Aici e deja grav...

Jupân Trichter mai bine se spânzură decât să plătească atâta sumă. Dar nici fiscul nu se lasă. Dacă până la apariția acestor rânduri nu s'a săvârșit încă faptul, e chestie numai de

ore până să i se sechesteze toate masele de joc, fiindcă afară de „unelte“ și de ce-i pe dânsul, — nimic în ladă...

Vreți să știți, care va fi hoțul de păgubaș, până la urmă?...

Potrivit celor menționate în lege... „în caz de insolabilitate a chiriașului, se va urmări proprietarul localului“, înțelegeți dvs. acum cine va plăti gloaba...

Se vede că pe primăria Aradului, fiindcă ea este proprietara chioșcului din parcul „Eminescu“, unde sălășluiește în prezent tripoul lui Trichter și unde a fost ajuns de fisc, o urmărește o celebră neșansă dela o vreme. Care o fi domnul calcă'n străchini? N'ai fi tăt dumoieta, ba ghie Ioane, „porte-bonheur“-ul, cum se zice pă sfranțuziește... al municipiului?

Ștefan Mocanu

Convocarea tuturor prefectilor în Capitală

Vineri, 21 Septembrie, la orele 9 dimineața, va avea loc o nouă conferință la București, a tuturor prefectilor de județe din țară care se va ține în localul ministerului de interne, din str. Academiei.

La conferință va participa și d. prim-ministru G. Tătărescu.

Prefecții vor aduce date statistice asupra lucrărilor noi sau reparațiilor de școli, șosele, poduri, spitale, dispensarii precum și, relativ la distribuirea de semințe, reproducători și orice alte îmbunătățiri făcute în județ.

Hrănindu-vă cu fructe, vă refaceți sănătatea zdruncinată.

Monumentul marelui român și memorandist Mihai Velici

de Petre Tangu

La 20 de km., dela granița ungurească, la Chișineu Criș, jud. Arad, care a fost cândva și este și astăzi un centru de luptă românească, s'a ridicat, — de către intelectualii români din localitate în frunte cu tovarășul de luptă al memorandistului, dr. Ion Suciu, mare luptător naționalist și fost ministru, un monument aceluia care a fost Mihai Velici.

Desvelirea se face în ziua de 7 Octombrie a. c., în cadrul unei mari manifestări naționale, la care va participa toată suflarea Aradului românesc, reprezentanți ai guvernului și toate organizațiile naționaliste.

Dacă bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să avem fericirea de a fi scăpați din robia milenară și să ne vedem stăpâni ia acestor meleaguri strămo-

Statuile ungurești sânt tot la loc!...

Se implinesc trei săptămâni, de când bustul lui Fábán Gábor a fost aruncat de pe soclu cu nasul în noroiu, drept indiciu că opinia publică românească nu mai vrea să tolereze în Aradul românesc semnele stăpânirii maghiare.

România a luat act cu satisfacție, de acest fapt, și a cerut, prin reprezentanții săi, înlăturarea și a celorlalte statui ungurești, rămase încă pe teritoriul orașului. S'a sesizat chiar și comisia interimară în urma intervenției reprezentanților partidului maghiar (?). În aceste ședințe s'a discutat chestiunea din toate punctele de vedere, hotărînd până la urmă că asupra soartei statuilor... se va hotărî într'o altă ședință. Și aceasta, atunci când hotărîrea era simplă de luat: Demontarea și a celorlalte statui și înmagazinarea lor.

Dar nu, hotărîrea aceasta nu s'a luat, pentru că părinții orașului au fost lipsiți de curajul necesar unui act care să dea satisfacție trecutului românesc al Aradului și opiniei românești.

De atunci încococe chestiunea se târănează. Din ședință 'n ședință, de Marți pe Vineri, de Vineri pe Marți, chestiunea se amână mereu fără să se ajungă la rezolvarea pe care toți românii o așteaptă.

Situația aceasta nu se mai poate tolera! Comisia interimară trebuie să ia o hotărîre. Fie că decide repunerea bustului lui Fábán

Gábor, fie că decide demontarea și a celorlalte două. Să știm și noi și să știe și opinia publică ce atitudine să ia, ce „certificat“ să acorde „părinților orașului“.

Melodia amânării, cântată mereu din cobza hodorogită a umblatului în două luntri nu este nici spre cinstea lor și nici spre cinstea Aradului românesc!

Pentru a se curma situația aceasta neclară, cerem, ca în viitoarea ședință a comisiei interimare, chestiunea să fie pusă în ordi-

nea de zi, discutată — dacă mai e nevoie — încăodată și hotărît într'un fel. Și 'ntr'un fel care să satisfacă sufletul românesc al Aradului.

Nu mai credem să fie nevoie de nici o lecție din partea noastră. Dacă primăria nici până acum nu știe ce are de făcut, cade „cu succes“ la examen.

Și să bage de seamă că e sesiune de toamnă iar anul nu se poate repeta. Însemnează eliminare din dragostea(?) și încrederea românilor din Arad. r. b.

D. general Cihoschi apără fabrica Skoda

Ne ocupăm pe larg în pag. IV, de debaterile de Luni dimineața ale Comisiei de anchetă parlamentară în afacerea Skoda.

În acea dare de seamă publicăm amănunte asupra audierii d-lui general Cihoschi, care a ocupat întreaga ședință și cum ne telefonază corespondentul nostru din București, a continuat și după amiază, până astăzi la ora 1.

D. general Cihoschi, în expozeul de Luni după amiază, a declarat că nu poate face lumină completă, deoarece Ministerul Apărării Naționale nu i-a pus la dispoziție actele cari le-a cerut.

Pentru d-sa, una este afacerea Skoda și alta este problema înzestrării armatei.

Rău s'a făcut, — spune d-sa, — când aceste două chestiuni au fost

legate una de alta.

„Skoda, — a continuat d. general Cihoschi, — furnizează armament Statului român începând din anul 1921 și toate convențiile s'au încheiat în favoarea statului.

Fabrica Skoda, întoldeauna în timpul furnizării materialelor, a încalțat statului nostru memoria, permițându-și să dea și indicațiunile pe cari le-a crezut de cuviință.

După aceste declarate, d. general Cihoschi, a enumerat condițiunile contractului în discuție, arătând că, în timp ce Jugoslavia plătește o dobândă de 7% pentru ratele restante, România plătește numai o dobândă de 1%.

În acelaș timp, — a mai precizat d. general Cihoschi, — Jugoslavia a primit un material de calitate (Continuare în pagina IV-a.).

in postul de notar comunal la Șepreus.

Mihai Velici nu se împăca deloc cu postul de notar, văzând că împăratul, împăcându se cu ungurii, cari deși votaseră „Legea despre egala îndreptățire a minorităților“, totuși, din primul moment al guvernării au început să concedieze din oficiile publice pe puținii români cari fuseseră numiți sub era absolutiștilor, în unele servicii administrative.

Astfel, Velici s'a înscris, ca student extraordinar, în timpul cât funcționa ca notar, la facultatea de drept, reușind la examenele juridice cu laudă.

Îndată după instalarea guvernului maghiar, Velici prevăzuse, că îl așteaptă concedierea, cece peste câtva timp s'a și îndeplinit. Așa, că fiul de țaran și notar al Șepreusului, e rău văzut în ochii conducătorilor varmegyei Aradului.

Și mai ales din motivul, că dânsul, bazat pe legea națio-

nalităților, conducea biroul său notarial numai în limba românească.

Fișpanul județului voia cu orice preț, să se scape de Velici și cum în administrație și la mănuirea banilor publici nu s'a putut lega de el, pentru că în tot județul n'a fost un oficiu notarial candus mai cumsecade, prefectul a fost silit să nesocotească legea, și-i trimise ordin, prin care i impunea, să introducă limba ungurească în administrația comunei Șepreus.

Dar nici de acest ordin Velici nu s'a intimidat, ci în temeiul dreptului asigurat prin lege, a răspuns fișpanului ungur printr'un memoriu documentat, subliniind nebazatele sale ordine și drepturile acordate prin lege de cari trebuie să se bucure poporul român. Comuna fiind curat românească, natural că, locuitorii erau de partea sa, astfel că, (Continuare în pag. II).

Tribuna liberă*)

Lămurire

Din partea asociației sportive „Gloria CFR”, drept răspuns la articolul intitulat „Provizoratele dăunătoare” și care n'a aparținut redacției, primim următoarele:

„In articolul „Provizoratele dăunătoare” publicat în numărul din 7 Septembrie 1934, al ziarului „Ecou” autorul anonim aduce o seamă de invinui actualei conduceri a Societății sportive Gloria CFR. Asemenea articole și probabil tot de acelaș autor, s'au publicat și altădată, atât în zărele locale, cât și în cele din capitală, fără a fi invrednicite de răspuns. Cauzele tăcerii noastre de până aci sunt două: întâi fiindcă nu avem obiceiul să polemizăm cu autorii, cari se ascund de răspundere sub anonimatul, ce i-l asigură ospitalitatea unui ziar, în al doilea rând și în deosebi, fiindcă nu intenționăm prin polemici inutile să desgroapăm trecutul plin de frământări, ca prin aceasta, să învrăjibim spiritele, ori să aducem vreo jignire acelor, cari în trecut au lucrat desinteresat și cu bunăcredință pentru progresul asociației Gloria. Dacă acum prin răspunsul de față, nesocotim principiul tăcerii, o facem numai pentru a încredința pe toți oamenii de bunăcredință și pe adevărații sportivi, că iavinurile de risipă, abuz de încredere, tendințe dictatoriale, intrigării, ce se aduc actualei conduceri, sunt invențiile aceluși anonim.

Deodată cu aceasta asigurăm publicul sportiv, că noi, cei din actuala conducere, nu ne cramponăm de deșințările cu care ne-a investit adunarea generală și că obligațiunile noastre le exercităm cu stricta respectare a statutelor, tocmai pentru a evita în acest chip conflictele interne și pentru a ușura stabilirea răspunderilor. Nu vom căuta deci — cum s'a practicat altădată, — ca din motive necunoscute nouă, să amânăm Adunările generale cu 7-8 luni peste termenul statutar, ci, în conformitate cu statutele, încă în cursul lunii viitoare, vom întruni Adunarea Generală ordinară, dând

prilej membrilor ca să se pronunțe asupra activității noastre de până aci. „Provizoratul” se explică tocmai prin faptul că, în conformitate cu statutele societății — art. 19 — Adunarea generală ordinară trebuie ținută anual în prima Duminică din luna Octombrie, în consecință convocarea unei Adunări generale extraordinare în lunile de vară și numai pentru alegerea președintelui nu mai avea nici un rost, mai ales că lumea era plecată în concedii.

Mai asigurăm publicul sportiv că, dacă adunarea generală din acest an, va afla de bine să schimbe actuala conducere, fie în total, fie numai în parte, cei rămași pe din afară nu se vor retrage bosumflați în corturi, nu vor debita critici răutăcioase și dăunătoare pe străzile Aradului, la adresa Gloriei, nu vor plasa articole tendențioase prin ziare, — ci având convingerea că ne-am făcut datoria după cea mai bună a noastră conștiință și ținând mai mult la interesele Gloriei, decât la nemulțumirile noastre personale, vom acorda conducerii ce se va alege, întreg sprijinul și toată bunăvoința noastră, ca prin munca devotată a tuturor, să ridicăm Gloria la locul ce i se cuvine.”

Direcțiunea Asociației sportive române Gloria CFR” Arad.

Cu distinsă stimă,
Președinte
ss, *Nestor Blaga*
Secretar general
ss, *Miron Butariu*

*) Redacția nu-și asumă nici o răspundere pentru cele publicate în această rubrică.

Au început examenele de notari

Luni seara a sosit la Arad, d. inspector general administrativ *Al. N. Ștefănescu*, în vederea examenelor de capacitate la Școala administrativă de notari din localitate. D-sa prezidează comisia de examinare; iar examenul celor 80 de candidați a început, — la proba scrisă, — astăzi, Marți dimineața, la orele 8. După amiază, la orele 17, a început examenul oral.

Aceasta este ultima sesiune a școlii de notari din Arad, fiindcă, potrivit ordinelor date de Ministerul de interne, s'a și început ocuparea posturilor de notari numai cu licențiați în drept.

Cinematograful CENTRAL

Programul de azi:

Wilhelm Tell

Conrad Veidt,
Hans Marr,
Maly Delschaft,
Theodor Loos

Reprezentările

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara
Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Repriză!

Un sărut pentru tine

Janet Gaynor,
Warner Baxter

Reprezentările

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Cețiți „ECOUL”

Dați mere din abundență copiilor anemici

Apel

Către publicul vizitator al băilor populare „Neptun” din Arad

Administrația Băilor populare „Neptun” din Arad, roagă publicul vizitator ca în interes obștesc, să binevoiască a comunica administratorului băilor, orice date și informații, cu cari ar putea ajuta la descoperirea autorilor furturilor din băi. În deosebi sunt rugate acele persoane cari în ziua de 16 l. c. (Duminică d. m.) au observat pe cineva, forțând incuetoarea cabinei No. 64 nou, sau au văzut pe cineva, în afară de personalul băilor, umblând pe teritoriul băilor cu instrumente: ciocan, clește, ferstrău sau bucăți de fier, etc., ca în cel mai scurt timp să comunice administratorului toate cele văzute.

Administrația băilor asigură publicul vizitator că, informațiile și în deosebi persoana care le va furniza, nu vor fi divul-

gate.

În acest scop, precum și pentru orice alte reclamațiuni în legătură cu băile, administratorul stă permanent la dispoziția publicului. Cei cari vor avea bunăvoință să dea informații cerute, sunt rugați a se prezenta dimineața între orele 8-9 la administrația băilor, dela 11-12 la Serv. tehnic al primăriei, cam. No. 69, iar după amiază dela orele 16-19 la admin. băilor. Duminica și sărbătorile reclamațiile și orice informații se primesc la administrația băilor dimineața până seara. Totodată sunt rugați toți acei vizitatori cari au pierdut sau cărora li s'a furat ceva, pe teritoriul băilor să se prezinte la administrația băilor în timpul arătat mai sus.

Administrația

comitetul comunal, convocat pentru a lua măsurile dictate de împrejurări, cu privire la menționatul ordin, a adus în unanimitate o decizie, ca limba în administrația comunei să fie cea română. Memoriul înaintat de Velici prefectului, i s'a anexat și decizia comitetului, în care a afirmat, că fiind și notar român, nu se supune unui ordin absurd și ilegal, ci respectă legea și decizia aleșilor lor, au respins executarea ordonanței ilegale a prefectului ungar.

Pentru purtarea sa românească, prefectul dete ordin jandarmilor, ca, cu forța să depărteze pe curajosul notar valah din postul de notar a iubitei sale comuni Supreș. După concedierea sa din oficiul notarial, fiind licențiat în drept, a intrat în biroul advocațional al luptătorului național Mircea V. Stănescu, din Arad, care pe vremea aceea era deputat național român, în Dieta din Budapesta.

Stătuse în acel birou timp de 2 ani până își îndeplinea stagiul.

Când îndeplinea cele necesare

re pentru a-și descinde biroul advocațional, românii arădani, în frunte cu luptătorul Stănescu, insistară cu toată puterea pe lângă tânărul avocat Velici, să se stabilească în Arad. Dar frații săi, din plasa Chișineului, îl reclamă să vină între dânsii, să le fie conducător și purtător de griji. Ceeace el și acceptă, stabilindu-se în Chișineu-Criș, unde a început organizarea poporului român din această plasă, care organizare, prin anul 1905, și-a ajuns scopul urmărit, prin conducerea dibace a inflăcăratului naționalist român.

În așa fel a condus lupta electorala Mihail Velici, în vederea alegerii unui deputat, încât, a parvenit, prin curajul și istețimea lui să reușească deputat inflăcăratul scriitor și ziarist, fiu al județului, Ion Rusu Șirianul, cu toate că românii au avut numai 19 alegători în plus față de alegătorii străini. Deși fiecare comună era sub apăsarea unui conte latifundiar, căruia îi stătea la dispoziție toate mijloacele să zădărnicească reușita candidatului român, totuși, Velici, a lucrat în așa mod, încât nici un român nu s'a lă-

sat influențat de momelile și presiunile acelor latifundiar, să-și vândă cumva conștiința și naționalismul de care erau pătrunși.

Mihail Velici a aparținut acelei nobile caste de luptători și conducători, care dedicându-se cu totul unei cauze își păstrează pentru ei numai jertfele și suferințele. Originar din acest județ unde conștiința națională era mereu trează, Mihail Velici nu putea de cât să continue lupta începută în parte și de înaintașii săi. Această activitate întinsă și curajoasă i-a creiat neimblânzitului luptător o aureolă de prestigiu și autoritate atât de mare, încât este ridicat în fruntea tuturor celor din Arad, devenind președintele partidului național-român din județul Arad, în urma morții fostului președinte Mircea V. Stănescu.

Viața lui Velici se înpletește cu firele istoriei Ardealului și depășind firul, descoperă munca lui neprecupețită pentru eliberarea poporului său asuprit.

A avut o viață grea, agitată și plină de riscuri. Dar în fața intereselor neamului său, el nu cunoștea oboseală, pericol sau

pedicel.

În 75 ani Mihail Velici a muncit 60, numai pentru ridicarea frumoasei provincii în care a văzut lumina zilei și în care a trăit harnic și onest, o viață de luptă continuă.

Vestit și energic avocat, la cuvântul lui tresărea o lume întreagă, se înarmau brațele, se aprindeau sufletele, se electrizau masele se trezeau conștiințele și mai totdeauna Velici câștiga cu vorba, ceea ce nu se putea obține pe alte căi.

În vremuri de vitregie, când Carpații erau hotar despărțitor între frați, când lacrimi multe curgeau pe plaiurile, unde soarele nu pentru noi răsărea, memorandistul Velici sta în fruntea poporului purtând lupta de rezistență pe aceste plaiuri, în contra tendințelor de, cotropire ale ungarilor.

Nimeni nu a intruchipat mai bine însușirile dominante și virtuțile locuitorilor acestui ținut — pământ de suferință și de jertfă, — dar pământ de rezistență, de unde s'au ridicat dealungul veacurilor, ca niște ruguri, apelurile de re-deșteptare ale conștiinței na-

ționale. Nimeni n'a prezentat mai bine rasa sa, dorul de libertate și credința sfântă în biruința finală a sfortărilor a jertfelor de fiecare clipă a Mihail Velici. Iar ca apărător al celor năpăstuiți și suferinzi i-a reprezentat întotdeauna cu cea mai mare energie cu un temperament vijelios o voință de oțel, căci dânsu nu știa ce-i frica, ce-i oboseală și ce-i căderea pe brazdă.

Toate acestea sunt într'advar o trudă mai mult decât providențială, care se leagă de numele lui Mihail Velici, care poporul român de pe aceste meleaguri nu-l vor uita niciodată.

Față de adversari era mădru, intransigent până la capăt în menținerea integrității drepturilor neamului său; bogat în cunoștințe și în robuste mijloace argumentative, cu inimă deschisă pentru orice durere meneașcă.

Precum se știe și Mihail Velici a fost între fruntașii neamului cari au alcătuit memorandumul către Impărat, în care s'au plâns împotriva tratamentului vitreg la care erau

(Continuare în pagina III-a).

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE și ABONÂND PE AMICII VOȘTRII.

Pregătiri în vederea desvelirii monumentului lui Mihai Velici *

Zilele trecute au fost convoași toți românii intelectuali din Chișineu-Criș pentru alcătuirea programului, în vederea marilor sărbători naționale ce se vor desfășura cu prilejul desvelirii buclui Mihai Velici, la 7 Octombrie a. c.

Consfătuirea a fost prezidată de către bătrânul luptător dr. Ioan Suciu, care a expus toate cele necesare cu privire la ridicarea monumentului și a sărbătoririi, cu prilejul desvelirii acestuia.

Comitetul aranjator

Astfel, cu acesta ocazie, s'a alcătuit un comitet aranjator cu 2 secții: 1. Secția presei și propagandei și 2. secția pentru primirea și încadrarea oaspeților ce vor participa la sărbătoare, apoi vor da concursul la ținerea ordinelor.

Comitetul organizator

Comitetul organizator este compus din următorii domni: dr. Ioan Suciu, fost ministru, dr. Sever Popovici, consilier de Curte, șef judecător; dr. Cornel Ardelean, fost senator; dr. Alexandru Lazăr, fost deputat; Ștefan Popovici, dr. Gheorghe Boariu, președintele Asociației Invățătorilor din județul Arad; Victor Bărgău, primpretor; Petru Mărșeu, protopop; preoții: Poplucă Gavril și Pinter Teodor; dr. Cornel Buztea, dr. Ioan Codrean, dr. Ioan Botișel, advocați; Chirecheanu Petru și Gheorghe Ruja, dir. școlari; N. Adamovici, farmacist; Ioan Ardelean, Romul Mădălin și Ioan Popa, notari; Opris Traian, grefier; Bragea Gheorghe, preș. comisiei de primire; Memetea Ioan, etc. Ar din secția presei și a propagandei, în parte d-nii: dr. Victor Bărgău și Petru Tangu. Secția pentru primirea oaspeților și ținerea ordinilor o formează: d-nii: dr. Ioan Codrean, Gheorghe Coros, Romul Tăucean, Felici Moldovan, dr. Victor Bărgău, Siberiu Mornăiță advocați.

Moldovan D. inginer și Dimitrie Ludaie.

După designarea comitetului și a secțiilor, s'a trecut la celelalte puncte din programul de zi.

S'a hotărât să se intervină la prefectura județului, pentru a dispune ca fiecare comună românească din județ să trimită delegați, iar cele din apropiere să participe în masă. Asemenea s'a intervenit la Corpul 7 Armată, pentru a trimite o companie de onoare și la Divizia CFR, pentru a pune la dispoziția participanților trenuri speciale, iar celor dela depărtări mari, să le acorde reducere de 50%.

La această mare sărbătoare națională prietru participanți vor lua parte și d-nii: Iuliu Maniu și Vaida Voievod, foști prim ministri. Discursurile vor fi difuzate de microfoane, pentru a fi auzite de toată lumea. S'a mai hotărât, ca după terminarea discursurilor, poporul adunat să defileze prin fața monumentului în ordinea următoare: în frunte comuna Șupreș, locul de naștere al lui Velici și după ea Chișineu-Criș, unde s'a petrecut cea mai mare parte din viață, apoi celelalte comune.

P. T.

Schimbare de program la Madar

Barul Madar a reușit să contracteze pentru câteva zile pe diseura Mezey Nelly și pe Vărădi Aladár, comicul cel mai simpatizat de publicul român, german și maghiar.

Din cauza timpului răcoros, programul se va ține în restaurant.

Inceputul la ora 11.

Folosiți bateriile „Galvani”

toși românii de către guvernul ungar. Pentru acestea, a fost condamnat la 2 ani închisoare, în ziua de 25 Mai 1894, împreună cu alți 13 conducători ai poporului român. Reintors în toamna anului 1895 din beciurile dela Văcz pornit desfășurarea luptei active în județul Arad cu o energie fără seamăn. Astfel, reușiră în iarna anului 1896 să fie aleși ca membrii adunării generale a județului 80 români, din totalul de 100 membri. În fruntea aleșilor români se afla Velici, care dus cele mai îndârjite lupte, s'a au pornit prin părțile noastre. Ziarele românești descriau lupta purtată de românii în adunările generale ale județului, ceea ce contrădit foarte mult la dezvoltarea otelirii conștiinței naționale populației românești, nu numai în județul Arad, ci în întreg Ardealul.

Pe cum treceau anii, numărul aleșilor în adunarea generală a județului Arad creștea. Astfel, în 1898 numărul membrilor se ridică la 121 români, iar în 1902 românii iau în mână și au fost în stare să împiedice votarea bugetului

județean. După cum am amintit, datorită ziarelor românești cari descriau întreaga această luptă a românilor, răsunetul acestor lupte a pătruns în toate cătunele locuite de români și astors nu numai admirația tuturor, ci a însuflețit pe toți românii la luptă dărză, fiind și o cauză a succeselor obținute de românii arădani.

Numai așa se explică faptul că, lupta dărză de apărare, ce a purtat-o poporul român din Ardeal și Bănat între anii 1895-1918 și-a avut centrul politice în Arad. Și cea mai mare parte din acestea, erau meritele șefului românilor arădani, care a fost Mihai Velici.

Pentru marele rol pe care Mihai Velici l-a avut în luptele pentru desrobirea națională și împlinindu-se 40 ani dela judecarea lui în procesul memorandumului și pentru a aduce veșnic aminte generațiilor viitoare de meritele nepieritoare ale aceluia care a fost Mihai Velici, românii chișineuani, cu concursul tuturor românilor de bine, prin ridicarea monumentului, au făcut o faptă frumoasă și demnă de cinste. Petre Tangu

**Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la**

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

Bulevardul Regele Ferdinand I. Timișoara
CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI

SPRIJINIȚI COMERTUL ROMĂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMĂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

No. 58 Pres.
1934.

Subsemnatul ca președinte al asociației funerară a angajaților de fabrică din Arad

cu onoare fac cunoscut membrilor noștri ca până la data de 31 Octombrie cor. să și achite cotizațiile și taxele lor de membru, căci numai membrii cu cotizațiile în regulă până la această dată să pot bucura de avantajele reasigurării proiectate.

Numai membrii cuprinși în lista întocmită de noi până la această dată vor fi predați societății de asigurare „Generală” și cari membrii, deci, nu pot să aibă restante.

Se va bucura de avantajele reasigurării și acei membrii, cari retrograd până la data de 1 Ianuarie 1933, sunt în restanță cu cotizațiile lor, dacă acestia își va plăti restanțele lor în întregime până la 31 Octombrie 1934.

La aceasta dată se va încheia lista membrilor, cari vor fi reasigurați și cari vor primi polițe de asigurare.

După această dată nu se vor primi reclamațiuni ulterioare și nu luăm răspundere materială și juridică față de membrii cari nu și-au aranjat restanțele și cotizațiile lor.

Știrile false de falimentul și o lichidare definitivă a asociației noastre, sunt neintemeiate.

Ori ce reclamațiuni și informații cu privire la modul de reasigurare, se dau în biroul nostru în orele oficiale.

Președinte
Bugariu Constantin

LOC DE CASĂ

cu grajd pentru 12 capete de vite și o încăpere de 5 pe 3 m. vând, din cauza mutării, cu preț foarte scăzut.

A se adresa

plut. FRUMUȘELU
Cercul de Recrutare, Arad

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că în conformitate cu D.M. Nr. 572 din 26 Iulie 1934, publicată în M. Oficial Nr. 179 din 6 August 1934 și în baza Legii și Regulamentului de Rechiziții, în toamna acestui an se face următoarele operațiuni pregătitoare de rechiziții:

1. Intre 1-30 Septembrie 1934

Se face recensământul rechizițiilor de animale de tracțiune, harnașament, vehicule cu tracțiune animală și biciclete și recensământul sârmei lisă și ghimpată.

2. Intre 1-20 Octombrie 1934

Se face recensământul și clasarea materialului Sanitar și Veterinar farmaceutic și a materialului veterinar de potcovit, aflat în farmaciile, drogheriile, depozitele sanitare, magazinele de articole chirurgicale și ortopedice, precum și în magazinele de ferărie de pe teritoriul județului Arad, de către comisia sanitară și veterinară, numită de Corp. 7 Armată în unire cu Prefectura Jud. Arad.

3. Intre 15 Octombrie-5 Noiembrie 1934

Se va face recensământul, inspectarea și clasarea autovehiculelor aflate pe teritoriul județului Arad, de către comisia prevăzută de art. 125 din Regul. Legii de Rech. la Chestura Poliției Arad.

4. Intre 1-20 Noembrie 1934

Se va face inspectarea și clasarea rechizițiilor dela punctul 1 de mai sus, de către comisiile prevăzute de art. 74 din Regul. Legii de Rechiziții.

Tot odată se aduce la cunoștință că scopul acestor operațiuni care se fac anual, este numai de a se cunoaște numărul și cantitatea obiectelor rechiziționabile ce există pe teritoriul țării, nefiind vorba de o rechiziționare imediată, ci numai pentru a se cunoaște disponibilitățile în vederea unei eventuale mob.

Ori ce alte știri alarmante referitor la aceste operațiuni, sunt făcute de către răuvoitorii țării în scopul de a neliniști lumea și deci nu trebuie să se dea crezare.

În acest scop toți locuitorii sunt datori a declara toate ani-

malele și obiectele rechiziționabile arătate mai sus, cunoscând că acei cari vor ascunde sau declara neadevăruri, vor fi judecați și pedepsiți conform art. 71, 79, 128 și 228 din Regulamentul Legii de Rechiziții.

Comandantul Cercului de Recrutare Arad
Colonel C. Eftimiu

Șeful Biur. 2 Mob. și Rechiziții
Lt.-colonel Gh. Bejan

Vaccinarea contra vărsatului pentru copiii mici din Arad

Altoirea copiilor mici din Arad, nevaccinați, sau vaccinați dar fără succes, se va face în zilele și locurile următoare:

În centru, la școala primară din str. Iosif Vulcan, la 24 Septembrie; în Drăgășani, la școala din str. Ciocărlidi, la 26 Septembrie; în Pârneava, la școala din str. Oituz, la 25 Septembrie; și în școala din str. Lae Barna, la 27 Septembrie.

Pentru copiii cari locuiesc între str. Crișan și gara CFR în școala din piața Ștefan cel Mare, la 28 Septembrie; iar în Grădiște, la școala din str. Ardealului, la 29 Septembrie.

Totdeauna și în tot locul la ora 5 după amiază.

În Segu, Gai și Bujac, la 23 Septembrie, ora 3 resp. 5 d. a. la școlile respective, iar în Micăcâta, la 30 Septembrie la primăria de acolo, la ora 17 a. m.

Sunt rugați toți părinții și tutorii cu copiii mici să-i ducă la vaccinare, în interesul lor propriu.

Medicul șef al orașului Arad
(ss) dr. Vasile Cucu

Fructele și strugurii în-
trețin tinerețea.

ABONAMENTE:
Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.
Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

MARELE CIRC „KRATEYL”

Instalat în piața de fân din Timișoara-Fabrică
Dă în fiecare seară la orele 9 marl reprezentații de gală
Cu un program complet schimbat:

Călărețul sălbatic, din fundul Siberiei, ce se sbate 20 de minute între viață și moarte;
și alte 14 numere de mare atracție. Sărbătorile și Dumineca două reprezentații.

A început procesul comuniștilor din Timișoara

— Ziua I —

Luni dimineață a venit spre judecare, în fața Consiliului de război din Timișoara, procesul celor 55 de comuniști, arestați din luna Februarie pentru infracțiuni la legea Mărzescu-Mironescu.

Aspecte

Sala de gimnastică a liceului piarist din Timișoara, unde au loc ședințele consiliului de război, amenajată în acest sens, a devenit neîndeplătoare, din cauza numărului mare de acuzați.

Publicul, care ar dori să urmărească mersul acestui proces interesant cu un dosar de 16 volume conținând aproximativ 2000 de pagini, n'are acces; iar cei ce reușesc prin șiretenie, sau alte mijloace, să se strecoare în sală, sunt nevoiți să razeme pereții, din lipsă de loc și de scaune.

Comuniștii, printre cari sunt doi avocați, un dentist un farmacist și doi copii — aduși în trei autobuze dela închisoarea consiliului de război — încercuți de baionetele lucitoare ale soldaților, intră în manou.

În urma lor sunt aduse pe targă femeile Eberling și Maria Caracioni, ambele bolnave din cauză că au făcut greva foamei un timp destul de îndelungat.

Acuzații sunt palizi, au ticuri nervoase, iar unii dintre ei, vrând probabil să-și însușească curaj reciproc, sunt de o veselie nenaturală. Ceva mai la o parte, izolat complet de restul grupului, stă Wurnbrandt, fanaticul comunist de până ieri, a cărui ultimă condamnare e de 10 ani — în urma incidentelor dela atelierele „Grivița C.F.R.” din București — și care acum, sătul de aberațiile comuniste, a devenit un neîmpedat dușman al acestora.

Depoziția lui e așteptată cu un viu interes.

Ședința

La orele 9 și jumătate se deschide ședința.

Consiliul e format din d-nii: colonel Apostolescu, președinte, maior Brădăteanu, maior Gh. Popescu, căp. Radovanu și căp. Voiculescu.

Comisar regal e d-l maior Andrei Bundra; translator, locot. Rudneanu; grefier, d. Ioan Cenușescu.

La apelul acuzaților doi sunt absenți, fiind fugiți în Ungaria.

D. maior Bundra cere să fie judecați în lipsă. Consiliul aprobă.

Sunt apelați apoi martorii, în număr de câțiva zeci, și d. comisar regal cere ca cei absenți să fie amendați și citați cu mandat de aducere.

Martorii acuzații sunt amendați cu 1000 lei, iar cei ai apărării cu 300 lei.

Apărarea prin d. avocat Nițescu, renunță la martorii: Eugen Loewy și Friedmann, și cere să fie citați noi informatori, ceace consiliul admite.

Informatorii, locuind în Timișoara, vor sta la dispoziția consiliului, în tot timpul procesului.

Ședința se suspendă pentru câteva minute.

Citirea ordonanței

La redeschidere se începe citirea ordonanței definitive.

După câțiva timp, apărarea atrage atenția d-lui președinte că se află în sală un martor de-al acuzații, cerând să fie îndepărtat și să se ia act de acest incident. Sfârșindu-se de citit ordon-

nanța definitivă — lucru care a durat peste două ore — d. comisar regal dă un avertisment acuzaților ce se bucură de o libertate provizorie, să fie punctuali. În caz contrar vor fi arestați.

Ședința se suspendă până Marți, la orele 8 dim. când se va proceda la interogarea acuzaților.

AL. Pav.

Afacerea Skoda

Declarațiile d-lui general Cihoschi provoacă scandal

— D. general Cihoschi acuză —

În ședința de Luni dimineața, comisia de anchetă Skoda, și-a reluat ședințele. La ordinea de zi a fost audierea d-lui general Cihoschi, care a cerut acest lucru printr-o scrisoare, din 30 August. D-sa, în acest scop, a venit cu un dosar, conținând tot materialul documentar de care a anunțat că se va servi, în expunerea către comisiune.

Intervenția d-lui Tilică Ioanid

D. Tilică Ioanid luând cuvântul a cerut comisiunii ca să nu admită această expunere, rămânând ca d. general Cihoschi să răspundă nu mai la întrebările ce i se vor face. Cererea d-lui Ioanid a iscat o aprinsă discuție între membrii comisiunii.

D. general Cihoschi, adresându-se d-lui Ioanid i-a spus că atitudinea d-sale ca membru în comisia de anchetă, denotă, că urmărește, în afacerea Skoda, un anumit rezultat.

D-nii Armand Călinescu, D. R. Ioanțescu și Gr. Gafencu, intervenind în discuție au declarat că în cazul când comisia nu aprobă ca d. general Cihoschi să-și facă expunerea, național-țărăniștii vor părăsi comisiunea.

Incepe audierea d-lui gen. Cihoschi

D. General CIHOSCHI, fiind rugat de către d. președinte al comisiunii să răspundă la întrebările ce i le va pune d. Alexandrini, refuză, spunând că d-sa nu va face decât o scurtă expunere.

Faptul acesta provoacă riposte d-lor C. Dimitriu și general Petala, care spun că, comisiunea este suverană să hotărască așa cum este bine pentru mersul lucrărilor.

D. general Cihoschi protestează contra acestui procedeu care îi ridică dreptul de a-și apăra punctele de vedere.

D. IUNIAN, spune că fiind

o comisiune instituită cu drepturi de cercetare are dreptul la toată cuviința din partea acelor cari sunt chemați să dea informații și deci nu admite aprecierile d-lor.

În urma acestora ședința se suspendă.

Scandalul

La redeschidere d. Gr. Gafencu propune ca în discuțiile ei comisiunea să nu facă uz de moravuri politice.

D. președinte propune ca pentru ușurința lucrărilor, d. Alexandrini să pună câteva întrebări.

Apoi este introdus d. general Cihoschi.

D. C. DIMITRIU cere d-lui general să revină asupra aprecierilor făcute la adresa comisiunii într'un moment de enervare.

D. General CIHOSCHI: Nu am rostit la adresa comisiunii nici un cuvânt rău. Am spus că voi dovedi că...

D. AL. ALEXANDRINI: Domnule general, ședința de astăzi este hotărâtă pentru ca să lămurim chestiunea prețurilor contractului și în primul rând să o lămurim în raport cu contractul jugoslav din 1928 și în al doilea rând cu diferite oferte făcute de casa Skoda ministerului armatei.

În raport cu contractul jugoslav, d-voastră știți d-le general, că în Februarie 1931, ministerul armatei a primit un tabel oficial din partea ministerului armatei jugoslav, tabel intitulat: tabel comparativ de prețurile făcute Iugoslaviei și României pentru noul material de artilerie de casa Skoda.

D. general CIHOSCHI: aprecieri foarte cuviincioase.

D. GR. IUNIAN: De când lucrează această comisiune, a dat dovadă de o obiectivitate totală.

D. general CIHOSCHI: Voi dovedi că obiectivitatea a lipsit!...

Se naște tumult.

Duminecă noaptea au fost prinși, în momentul când volau să treacă în mod clandestin frontiera din Jugo-Slavia în România, doi indivizi.

Ei aveau un cărucior în care se afla tutun străin în greutate de 45 de kg.

Fiind cercetați mai îndeaproape, au declarat că mai au complicit;

banda compunându-se din: Traian Deneca, Cecilia Suhmer, Elea Popescu, Matei Plat, Matei Suhmer și Ilie Popescu, toți din Jibolia.

Autoritățile vamale i-au deferit parchetului, aplicându-le totuși amendă de 101.400.

O masă fără fructe, esca o zi fără soare.

D. C. DIMITRIU: Domnule general, nu admit asemenea afirmații. Comisiunea are un mandat imperios, pe care trebuie să-l execute. Dv. ca fost ministru de război și ca general, știți că demnitatea și prestigiul unei autorități trebuie menținute. Dv. nu puteți să ne învinovați de lipsă de obiectivitate.

D. general CIHOSCHI: Domnule președinte, voi proba.

D. ARMAND CALINESCU: Vă rog să suspendați ședința.

D. C. DIMITRIU: Domnule general, nu este admisibil, ca un om, care a desfășurat o activitate în țara aceasta, să facă astfel de afirmațiuni.

D. general H. CIHOSCHI: Domnule președinte, eu trebuie să stabilesc oarecari devăzuri asupra unor anumite lucruri.

Ședința se suspendă.

Totusi raspunde

După redeschiderea ședinței și după calmarea spirii, d. general Cihoschi decide să răspundă.

În lămuririle d-sale, d. comisiunii relațiuni de ordine tehnic. Deasemeni informază comisiunea asupra direcției de prețuri dintre amanda făcută de noi. Arăta apoi modul în care s'au desfășurat tratativele. Astfel că până la urmă toată lumea a rămas mulțumită.

Congresul partidului poporului din Sibiu

Duminecă a avut loc la Sibiu congresul partidului poporului. Cu acest prilej d. mareșal Averescu a făcut o serie de declarații politice.

După o scurtă introducere asupra evenimentelor din trecut, d-sa s'a oprit la chestiunea boalei regelui Ferdinand spunând următoarele:

„Eu voiam să-l scot pe Regele Ferdinand din ghiarele morții, dar am fost împiedecat de intriganții, cari au făcut pe cei din jurul regelui să creadă că urmăresc

să-i l-au locul. Aceștia au reușit să provoace criza în ziua de 5 Iunie. Am avut audiență la Palat și printre lacrimi, regele mi-a spus: „Să știți că n'am crezut niciodată tot ce s'a spus pe seara coteala ta”.

După ce d. Averescu a făcut o expunere asupra restaurației, d-sa s'a retras în vagonul cu care a venit în Sibiu și unde a primit în audiență pe șefii mișcării hârlărești din Sibiu, în frunte cu d. Fabritius.

D. general Cihoschi apără fabrica Skoda

(Urmare din pagina I-a)

mai inferioară decât cel livrat României și aproape pe același preț plătit de noi.

Deci, — trag d. general Cihoschi concluzia, — România a încheiat cu Uzinele Skoda o afacere cu mult mai bună decât Jugoslavia”.

Apoi, d-sa revenind cu noi detalii asupra condițiilor tehnice stipulate în contract,

la ora 1 noaptea și-a încheiat depoziția.

La sfârșitul ședinței, Comisia de anchetă parlamentară a dat un comunicat oficial prin care desminte dările de seamă publicate de ziarele „Adevărul” și „Lupta” asupra celor petrecute în ședința de Luni dimineața. I. Gh.

Consumați mere, pere, căci ele ajută la mistuire